

Cunoscută pe meleagurile noastre pentru veșnic reamintita ei căsnicie cu verticalul Marin Preda, Aurora era și urma să fie mult mai mult de atât. Din nou, nu ne interesează datele ei biografice, care sunt precum spuneam și în articolul despre relația ei cu cel mai iubit dintre pământeni, la două click-uri distanță. Unele aspecte ale biografiei ei vor rămâne probabil veșnic neclare, în marea lor majoritate cei care o pomenesc concentrându-se asupra destinului în realitate mult mai linear și de fapt la un anumit nivel destul de plictisitor al lui Marin Preda, iconicul părinte al așa-zisului roman modern românesc.

“Marine, tu ești cel mai iubit dintre pământeni”, i-a zis Aurora. Până și asta a venit de la ea. Între timp, așa cum am povestit în articolul anterior, îi găsise manuscrisul Moromeților și îl făcuse să îl publice. De-a lungul istoriei, încă din antichitate, literatura este plină de tema muzei, a femeii care inspiră și declanșează cele mai diverse opere de artă. De la Beatrice a lui Dante sau Laura lui Petrarca și până la Anais a lui Henry Miller sau Lenore, obsesia probabil semi-imaginară a genialului opiomani Edgar Allan Poe, muza și-a ocupat mereu locul ei în miezul prometeic al marilor opere.

Aurora a avut o căsnicie scurtă – de doar patru ani – cu Marin. Rezultatele acestei folie a deus, care probabil avea și ea patologia ei, se găsesc astăzi pe rafturile librăriilor și bibliotecilor. Și nu ne referim aici doar la el. Istoria ne învață că în spatele fiecărei mari figuri culturale masculine se ascunde fie suferință, fie diferență dată de nebunie, fie – în cele mai des întâlnite cazuri – o femeie. Până să o cunoască pe Aurora, Marin avea doar un strat gros de file de manuscris într-un sertar.

Nu ar fi avut poate nici titlul unuia dintre rarele mari romane românești, titlu deopotrivă poetic și trist. “Până nu m-am îndrăgostit prima oară nu m-am gândit niciodată să scriu” spunea într-unul din rarele lui interviuri de la capătul postmodernismului, Kurt Vonnegut. Marin i-a scris ei prima scrisoare de dragoste din viața lui, era obsedat de ea, și la nivel rațional cât și visceral.

Aurora, care era departe de a fi perfectă sau măcar indulgentă, a avut indecența de a publica scrisorile lui către ea. Acolo vedem un om dezbrăcat de el însuși, până aproape de disoluție. Și totul pentru ea. Dar cine era de fapt ea? La nivel obiectiv nu vom ști niciodată cu exactitate. Acum trăim în epoca certitudinilor confirmate de mass și social media. Atunci, nu exista așa ceva. Ei trăiau în afara istoriei așa cum o percepem noi astăzi, ca pe un șir de evenimente concrete și confirmabile. Știm că Aurora a fost o fugară perpetuă, desprinsă parcă din Proust. Toată copilăria ei a fugit de acasă, până la urmă definitiv.

De ce? Nu știm. Niciodată nu a încercat să se explice, a vorbit în mai toate interviurile de iubirea ei cu Marin, și despre el. Niciodată despre ea. Vom expune pe scurt totuși câteva dintre datele biografice ale acestei nomade care scria poezie, al cărui tată fusese omorât de comuniști și care spunea într-un poem că “Inima omului e o mare necunoscută încă”. Într-adevăr, probabil că se simțea mereu pe marginea abisului existenței celorlalți, de care a fugit toată viața. Poate că era o ființă socială doar din cauza sărăciei, că atunci când a fugit la Paris și ani de zile o prietenă i-a plătit chiria.

În orice caz, acest simulacru de socializare a sălbaticii care nu a acceptat niciodată captivitatea unei relații, deși la nivel uman poate că își dorea o intimitate care să îi permită să fie liberă, a adus-o la a fi prietenă cu Monica Lovinescu, și, mai înainte, cu Mircea Eliade și Emil Cioran. Un paradox desigur, dar care măcar nu a costat-o viața ca pe Marin, care a murit într-un fel discutat până azi. Dar el era alcoolic iar ea era departe. Ar fi interesant - dar din nou nu vom ști niciodată - ce discutau, rebela, pesimistul și eruditul în lungile lor plimbări de-a lungul malului ciudat și misterios al Senei. Ea a ajuns să publice în Franța, să joace și să regizeze filme în climatul francez, probabil cel mai neiertător mediu de manifestare culturală dintre toate.

Cumva câștigase. Dar ce? Ce credea ea cu adevărat despre tot acest turbion existențial care o adusesese acolo. Soțul ei de atunci, un sunetist anodin, a fost luat prizonier de Hezbollah în 1986 și ținut prizonier aproape un an. Niciodată nu a spus despre ce a simțit atunci. De fapt, niciodată nu a spus nimic despre ea. Nu cu adevărat. Aurora Cornu a murit de complicații cauzate de infectarea cu COVID-19 la Paris, într-o pluvioasă zi din martie, 2021. Avea 89 de ani și trăise mai multe vieți, asemeni tuturor celor care nu acceptă să asculte decât de ei înșiși. E o lecție aici despre condiția umană și despre ce înseamnă libertatea. Vă lăsăm să o descifrați.

Paul și Ingeborg Poate o iubire

Cel ce inima-și smulge din piept,
trandafirul atinge,
a lui sunt petala și spinul,
lui îi așterne lumina pe talger,
lui îi umple paharul cu adieri,
lui îi susură umbrele dragostei.

Un mic evreu puțin adus de spate, ghebos cum s-ar zice pe limba amară a celor de atunci, se naștea în ceea ce numim azi Bucovina. Pe atunci nu era nimic real, și poate că nici astăzi nu este. Îl chema Paul Antschel. Era mic și observa orătăniile din curte și melcii, petrecea ore întregi în curtea dintr-o ficțiune numai a lui. Un copil. Și noaptea, număra stelele. Știm de fapt foarte puține despre el, cum a trăit el, cum vedea el lumea. Știm că tatăl lui l-a dat la școala evreiască să învețe Torah și Talmudul. Știm că tatăl lui îl dăduse și la școala ortodoxă din Cernăuți. Ca să știi ce trebuie să știi ca să te aperi, îi spunea tatăl lui. Mai târziu în viață scria – când eram copil, fericirea era ceva ce vedeam la alții. Tot ce a făcut el a fost ca să ignore ce i se întâmplă.

Și-a luat numele de Paul Celan ca să evite totul. Voia o altă identitate. Un alt nume măcar. Începuse să scrie poezii pe ascuns. Răspunsul la întrebarea de ce, este ceva ce autorul acestui articol nu vrea să explice. Între timp, venise al doilea război mondial. El era la Paris, studia medicina. L-au dus în lagăr pentru vina de a fi evreu. L-au bătut și umilit doar pentru că puteau. Între timp, el scria:

Nimeni nu plămădește iarăși din lut,
nimeni nu ne descântă nisipul.

Nimeni,

Slăvit fii, Nimeni.

De dragul tău

visăm înflorirea spre tine.

Nimic

eram, suntem, vom fi,

înflorind vom rămâne

trandafirii nimănu.

Cu sufletul în lumină,

cu urma pustie a nisipului în cer,

cu coroana, înroșită

de aprinsul cuvânt ce-l cântăm

deasupra, o! deasupra

spinului.

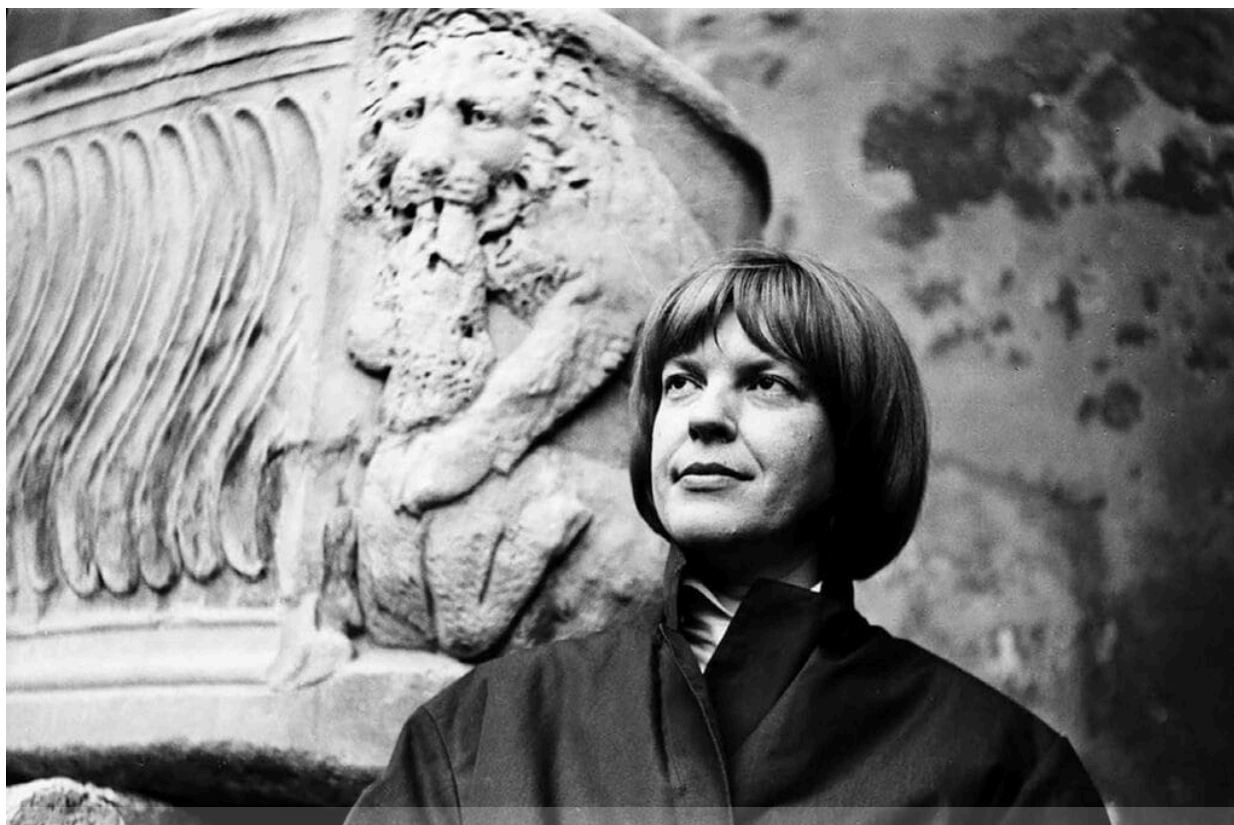
Dacă dăm un click pe google vom afla că el a iubit o femeie nemărginit, mai presus de el. Cum se iubește. O văzuse odată și a fost răpit ca o sabină. I-a scris nenumărat, și a așteptat-o neconținut. Acum, ea, era cel puțin ca și el. Una dintre cele mai căutate voci în literatura germană postbelică. Prietenă cu Heidegger și fiică de membru al partidului nazist, era opusul micului evreu ghebos. După ce el îi trimitea poeziile lui, ea scria – ești ca un suflet făcut din petale.

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

Ea scria multe chestii, compunea librete de operetă și eseuri și tot felul de alte texte, creative sau analitice, în timp ce el scria cu greu, câteva versuri pe săptămână. Ea nu le vedea și nu îl vedea. Nu erau împreună. Niciodată nu au fost. Este greu de zis de ce ea nu l-a iubit pe imensul poet Paul Celan. Nu era alcoolic și nici autodistructiv. Era doar foarte singur. Corespondența lor este una dintre cele mai sfâșietoare bucăți de proză. Totuși, era o nazistă care iubea - fie și platonic, un evreu. Era certată în mediile ei: "de ce corespunzi cu ăla?" Cel mai complicat filosof din epoca modernă, iar prietenul și mentorul ei Heidegger, cunoscut pentru simpatiile (și antipatiile) naziste, a întrebat-o de ce. De ce răsare soarele, a răspuns ea.

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*

Cum ziceam mai sus, recomand cititorilor volumul lor de corespondență, pentru a vedea că iubirea trece de distanțe și de orice, dacă este reală. Mă închin în fața lui Paul Celan și a deciziei lui de a iubi o femeie care cu siguranță se gândea la altceva. Paul Celan s-a aruncat în Sena de pe Pont Neuf în 1970.

Noi nu mai dormeam căci ne aflam în ceasornicul
întristării
și-ndoiam acele ca pe nuiele,
și ele se repezeau înapoi și biciuiau timpul până la
sânge,
și tu vorbeai crepuscul crescând,
și de douăsprezece ori am spus tu noptii cuvintelor
tale,
și ea se ivi și deschisă rămase,
și i-am pus în poală un ochi și ți l-am împletit pe

celălalt în păr
și-am înnodat fitilul între-amândoi, artera deschisă -
și-un fulger tânăr se-apropia neclar.

Vadim Alexandru

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*